

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΟΥ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΓΝΩΣΙΑΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ»

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ, ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ
ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ.....	4
1. Γενικές Διατάξεις.....	4
2. Επιλογή φοιτητών και εγγραφή στο Πρόγραμμα.....	5
3. Κριτήρια επιλογής φοιτητών.....	6
4. Αξιολόγηση της προόδου στο Πρόγραμμα.....	6
5. Απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης.....	7
6. Χρονοδιάγραμμα και διαδικασίες.....	10
7. Αξιολόγηση του προγράμματος.....	11
8. Κόστος και οικονομική υποστήριξη.....	12
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2015-2016.....	14
ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ-ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ.....	16

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΓΝΩΣΙΑΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Η Γνωσιακή Επιστήμη είναι ένας ραγδαία αναπτυσσόμενος διεπιστημονικός τομέας σπουδών, ο οποίος ασχολείται με τη μελέτη της νόησης και των νοητικών φαινομένων. Συνδυάζει προσεγγίσεις από τη φιλοσοφία, την ψυχολογία, τις νευροεπιστήμες και την πληροφορική για την πληρέστερη κατανόηση της νόησης. Ιδιαίτερος στόχος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) στη Γνωσιακή Επιστήμη είναι να ενοποιήσει τις υπολογιστικές προσεγγίσεις της νόησης με την έρευνα και το γενικότερο προβληματισμό σχετικά με τη νόηση. Η έμφαση δίνεται στη διερεύνηση των μηχανισμών που υποστηρίζουν τις νοητικές διεργασίες και ιδιαίτερα αυτές που έχουν να κάνουν με την αντίληψη και τη μάθηση. Η συνεργασία ανάμεσα στην πληροφορική, τις νευροεπιστήμες και τις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες έχει αποδειχθεί ιδιαίτερα σημαντική για την εκπαίδευση νέων επιστημόνων που είναι εξοικειωμένοι με τις μεθόδους για τη διαμόρφωση και τον έλεγχο εμπειρικών θεωριών αλλά και με τις τεχνικές υπολογιστικής προσομοίωσης.

Εν συντομία, με το Π.Μ.Σ. επιδιώκεται:

1. Η αποτελεσματικότερη αλληλεπίδραση ανάμεσα στην πληροφορική και τις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες.
2. Η ανάπτυξη της συστηματικής, βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας και η προαγωγή της γνώσης σε θέματα που αφορούν τη νόηση.
3. Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του ελληνικού επιστημονικού δυναμικού στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού και παγκόσμιου χώρου.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

1. Γενικές Διατάξεις

1.1. Το Π.Μ.Σ. στη Γνωσιακή Επιστήμη οργανώνεται και λειτουργεί από τα εξής Τμήματα:

1. Το Τμήμα Μεθοδολογίας Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης (Μ.Ι.Θ.Ε.) του Πανεπιστημίου Αθηνών
2. Το Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του Πανεπιστημίου Αθηνών.
3. Το Τμήμα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών.
4. Το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

1.2. Το Π.Μ.Σ. εγκρίθηκε για 8 χρόνια με την Πρυτανική Πράξη 103/29-7-2015 (ΦΕΚ 1725B/18-8-2015), που μαζί με το νόμο 3685/2008 (και τις μεταγενέστερες τροποποιήσεις του) διέπουν τη λειτουργία του. Το Π.Μ.Σ. απονέμει Μεταπτυχιακά Διπλώματα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.). Η διάρκεια φοίτησης για το Μ.Δ.Ε. είναι 4–6 εξάμηνα πλήρους φοίτησης ή 8–10 εξάμηνα μερικής φοίτησης. Το Πρόγραμμα μπορεί να δεχτεί μέχρι 20 φοιτητές για αυτό το Δίπλωμα κάθε περίοδο εισαγωγής.

1.3. Όργανα του Προγράμματος είναι:

- I. Η Ειδική Διατμηματική Επιτροπή (Ε.Δ.Ε.) η οποία εκλέγεται από τα οικεία Τμήματα και ασκεί τις αρμοδιότητες που έχει η Γ.Σ.Ε.Σ. στα μονοτμηματικά μεταπτυχιακά προγράμματα (Άρθρο 2, Παράγραφος β του ν. 3685/2008). Στην Ε.Δ.Ε. εκπροσωπούνται τα Τμήματα ως εξής: Μ.Ι.Θ.Ε., 2 μέλη, Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, 1 μέλος, Ψυχολογίας, 1 μέλος, Φιλολογίας, 1 μέλος. Τα Τμήματα εκλέγουν ίσο αριθμό αναπληρωματικών μελών για την περίπτωση κωλύματος των τακτικών μελών. Συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο και εκτάκτως όταν συγκληθεί από το Διευθυντή. Στις συνεδριάσεις της Ε.Δ.Ε. μπορεί να παρίσταται, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ένας εκπρόσωπος των φοιτητών.
- II. Η Ολομέλεια Διδασκόντων (Ο.Δ.), στην οποία συμμετέχουν όλοι οι διδάσκοντες του προγράμματος. Συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά ανά ακαδημαϊκό έτος, συζητά το πρόγραμμα σπουδών, την εκτέλεση και την αξιολόγησή του, και εισηγείται στην Ε.Δ.Ε. προτάσεις αναμόρφωσης του προγράμματος σπουδών και του κανονισμού λειτουργίας.
- III. Ο Διευθυντής, που εκλέγεται από την Ε.Δ.Ε. σε ειδική για τον σκοπό αυτό συνεδρίαση, είναι μέλος της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος Μ.Ι.Θ.Ε., που έχει τη διοικητική υποστήριξη του Π.Μ.Σ. Συγκαλεί σε συνέλευση την Ε.Δ.Ε. και την Ο.Δ. ανά έτος ή ανά εξάμηνο ή εκτάκτως και καταρτίζει την ημερήσια διάταξη των συνελεύσεων λαμβάνοντας υπόψη τις εισηγήσεις των διδασκόντων και της γραμματείας.

1.4. Ο Κανονισμός Λειτουργίας (Κ.Λ.) εξειδικεύει και συμπληρώνει τις διατάξεις της Πρυτανικής Απόφασης ίδρυσης του Π.Μ.Σ. Ο Κ.Λ. εγκρίνεται από την Ε.Δ.Ε. και μπορεί να αναθεωρείται μια φορά κάθε χρόνο.

1.5. Τη διοικητική υποστήριξη του Προγράμματος έχει το Τμήμα Μ.Ι.Θ.Ε. του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η Γραμματεία του Τμήματος τηρεί το Μητρώο και το Αρχείο των φοιτητών καθώς και τα πρακτικά της Ε.Δ.Ε., επεξεργάζεται τις αξιολογήσεις των μαθημάτων, διεκπεραιώνει την αλληλογραφία για τις μεταπτυχιακές σπουδές και τις συνδεδεμένες με αυτές μετακινήσεις και ανταλλαγές φοιτητών με συμβεβλημένα Πανεπιστήμια της ημεδαπής ή της αλλοδαπής και εκδίδει τα σχετικά πιστοποιητικά.

2. Επιλογή φοιτητών και εγγραφή στο Πρόγραμμα

2.1. Κάθε δεύτερο χρόνο, πριν τελειώσει το εαρινό εξάμηνο, η Ε.Δ.Ε. ορίζει τριμελή Επιτροπή Επιλογής Φοιτητών (Ε.Ε.Φ.) και προκηρύσσει, δημοσιεύει ηλεκτρονικά και κοινοποιεί στα αρμόδια Τμήματα διαγωνισμό για την επιλογή των φοιτητών που θα γίνουν δεκτοί στο Πρόγραμμα το αμέσως επόμενο ακαδημαϊκό έτος.

2.2. Υποψήφιοι για να φοιτήσουν στο Πρόγραμμα είναι, καταρχήν, απόφοιτοι τμημάτων Σχολών Θετικών Επιστημών, Πολυτεχνικών Σχολών, Τμημάτων Πληροφορικής και Υπολογιστών Α.Ε.Ι., Ιατρικών Σχολών, Σχολών Επιστημών Αγωγής, Σχολών Κοινωνικών Επιστημών και Φιλοσοφικών Σχολών. Οι υποψήφιοι πρέπει να γνωρίζουν άριστα την ελληνική και την αγγλική γλώσσα.

2.3. Μαζί με τα αποδεικτικά των τυπικών προσόντων τους, οι υποψήφιοι για φοίτηση στο Π.Μ.Σ. πρέπει να υποβάλουν τα εξής:

1. Τρεις συστατικές επιστολές από πρόσωπα που γνωρίζουν την επιστημονική τους κατάρτιση.
2. Σύντομη αιτιολόγηση στην οποία εξηγούν γιατί επέλεξαν το συγκεκριμένο Π.Μ.Σ. και σε τι αποσκοπούν από τη φοίτησή τους σε αυτό.

2.4. Όλοι οι υποψήφιοι που έχουν τα τυπικά προσόντα επιλογής καλούνται να συμμετάσχουν σε εξετάσεις και μπορεί ακολούθως να κληθούν σε συνέντευξη.

2.5. Οι φοιτητές που γίνονται δεκτοί στο Π.Μ.Σ. τον Ιούνιο υποχρεούνται να υποβάλουν, το αργότερο μέχρι την 1η Σεπτεμβρίου, εγγράφως στη Γραμματεία την πρόθεσή τους να εγγραφούν στο Πρόγραμμα και να παρακολουθήσουν τα μαθήματα το αμέσως επόμενο ακαδημαϊκό έτος, με ταυτόχρονη προκαταβολή ποσού έναντι των διδάκτρων του πρώτου εξαμήνου. Το ποσό της προκαταβολής καθορίζεται από την Ε.Δ.Ε. και ανακοινώνεται από τη

γραμματεία του Π.Μ.Σ. Σε περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο δεν ακολουθήσει εγγραφή και παρακολούθηση του Π.Μ.Σ. η προκαταβολή δεν επιστρέφεται.

3. Κριτήρια επιλογής φοιτητών

3.1. Πέραν της κατοχής των τυπικών προσόντων, το βασικό κριτήριο επιλογής για το Πρόγραμμα είναι η ικανότητα του φοιτητή, κατά την κρίση της Ε.Ε.Φ., να συμπληρώσει με επιτυχία όλες τις προϋποθέσεις για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης. Κύρια κριτήρια για την αξιολόγηση των υποψηφίων για το Δίπλωμα Ειδίκευσης είναι τα εξής:

- α) Η επίδοση σε **εξετάσεις** στα ακόλουθα αντικείμενα: 1) Εισαγωγή στις νευροεπιστήμες, 2) Δεξιότητες πληροφορικής και μαθηματικών, 3) Κατανόηση κειμένων ψυχολογίας και φιλοσοφίας στην αγγλική γλώσσα.
- β) Ο **γενικός βαθμός** πτυχίου.
- γ) Η **αναλυτική βαθμολογία** στα προπτυχιακά μαθήματα που είναι συναφή με το περιεχόμενο του Π.Μ.Σ.
- δ) Η επίδοση σε **διπλωματική εργασία** όταν αυτή προβλέπεται στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών, εφόσον είναι συναφής με το περιεχόμενο του Π.Μ.Σ.

3.2. Η Ε.Ε.Φ. αξιολογεί επίσης και λαμβάνει υπόψη της τη συνέντευξη, τη γραπτή αιτιολόγηση, τις συστατικές επιστολές και ό,τι επιπρόσθετα στοιχεία έχουν υποβληθεί από κάθε υποψήφιο.

3.3. Ο προτεινόμενος πίνακας επιτυχόντων υποβάλλεται από την Ε.Ε.Φ. στην Ε.Δ.Ε. για επικύρωση. Η Ε.Δ.Ε. είναι αρμόδια για την τελεσίδικη επίλυση οποιασδήποτε διαφωνίας.

3.4. Ένσταση κατά της απόφασης επιλογής μπορεί να γίνει μέσα σε δέκα ημέρες από την ημερομηνία ανακοίνωσης. Η ένσταση κρίνεται τελεσίδικα από την Ε.Δ.Ε.

4. Αξιολόγηση της προόδου στο Πρόγραμμα

4.1. Στο πρώτο εξάμηνο φοίτησης ορίζεται για κάθε φοιτητή από την Ε.Δ.Ε. ένας *Σύμβουλος Καθηγητής*. Ο Σύμβουλος Καθηγητής συναντά ατομικά κάθε φοιτητή τουλάχιστον μία φορά ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο, συμβουλεύει και υποστηρίζει σε θέματα φοίτησης, μαθημάτων, επιλογών, και προοπτικών, και εγκρίνει τα μαθήματα στα οποία εγγράφεται ο φοιτητής κάθε εξάμηνο, εξετάζοντας επί της ουσίας τη συμβολή τους στους ακαδημαϊκούς στόχους του φοιτητή. Ο Σύμβουλος Καθηγητής έχει την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας των σπουδών του φοιτητή. Οι φοιτητές μεριμνούν εγκαίρως για τον προγραμματισμό των συναντήσεων με τον Σύμβουλο Καθηγητή.

4.2. Οι φοιτητές αποφασίζουν και δηλώνουν εγκαίρως τα μαθήματα που θα παρακολουθήσουν. Η δήλωση ενός μαθήματος συνεπάγεται και την υποχρεωτική παρακολούθηση και εξέτασή του.

Στο τέλος κάθε μαθήματος ο βαθμός μπορεί να στηριχτεί σε γραπτή ή προφορική εξέταση και/ή σε άλλους παράγοντες (π.χ. εργασίες, παρουσιάσεις) κατά την κρίση του διδάσκοντα.

- 4.3. Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική και δεν επιτρέπονται περισσότερες από 3 απουσίες σε κάθε μάθημα. Σε περίπτωση περισσότερων απουσιών ο φοιτητής διαγράφεται από το μάθημα. Σε περίπτωση διαγραφής σε περισσότερα από δύο μαθήματα η Ε.Δ.Ε. διαπιστώνει ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις συνέχισης των σπουδών.
- 4.4. Σε περίπτωση αποτυχίας σε οποιοδήποτε μάθημα ο φοιτητής δικαιούται να δώσει επαναληπτικές εξετάσεις *μία μόνο φορά* τον αμέσως επόμενο Σεπτέμβριο.
- 4.5. Στο τέλος του 1^{ου} έτους σπουδών (συμπεριλαμβανομένης και της επαναληπτικής εξεταστικής περιόδου του Σεπτεμβρίου), ο φοιτητής πρέπει να έχει εξεταστεί επιτυχώς στα υποχρεωτικά μαθήματα (Α' και Β' εξάμηνου σπουδών). Σε περίπτωση αποτυχίας σε υποχρεωτικό μάθημα η Ε.Δ.Ε. διαπιστώνει ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις εγγραφής στο 2^ο έτος σπουδών.
- 4.6. Σε περίπτωση που ο φοιτητής δεν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του (εργασίες, παρακολούθηση) ή αποτύχει στην εξέταση οποιουδήποτε μαθήματος αυτομάτως διακόπτεται η υποτροφία που τυχόν λαμβάνει και η Ε.Δ.Ε., αφού εξετάσει αναλυτικά την περίπτωση του και τις προοπτικές ολοκλήρωσης, αποφασίζει αν πληρούνται ή όχι οι προϋποθέσεις εγγραφής σε επόμενο εξάμηνο.
- 4.7. Σε περίπτωση που η Ε.Δ.Ε. διαπιστώσει ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις εγγραφής σε επόμενο εξάμηνο σπουδών χορηγείται πιστοποιητικό παρακολούθησης μαθημάτων με αναλυτική βαθμολογία και λήγει αυτοδικαίως και οριστικά η φοίτηση στο Π.Μ.Σ.

5. Απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης

- 5.1. Το πρόγραμμα μαθημάτων διαρθρώνεται σε επτά θεματικούς άξονες: Γενικός, Νευροεπιστήμες, Πληροφορική, Ψυχολογία, Φιλοσοφία, Γλώσσα, Μεθοδολογία. Κάθε άξονας περιλαμβάνει ένα υποχρεωτικό μάθημα και ένα ή περισσότερα μαθήματα επιλογής. Το υποχρεωτικό μάθημα είναι προαπαιτούμενο για όλα τα μαθήματα επιλογής του ίδιου άξονα. Τα μαθήματα επιλογής μπορούν να έχουν και άλλα προαπαιτούμενα, κατά την κρίση του διδάσκοντα, τα οποία δηλώνονται σαφώς στην περιγραφή τους.
- 5.2. Για τη λήψη του πτυχίου, κάθε φοιτητής πρέπει να ολοκληρώσει επιτυχώς μαθήματα επιλογής από τέσσερις τουλάχιστον διαφορετικούς άξονες και να έχει συνολικό μέσο όρο βαθμολογίας σε όλα τα μαθήματα (υποχρεωτικά και επιλογής) πάνω από 7 (επτά). Σε περίπτωση που ο μέσος όρος βαθμολογίας στα μαθήματα είναι κάτω από 7 τότε η Ε.Δ.Ε., αφού εξετάσει αναλυτικά την περίπτωση και τις προοπτικές ολοκλήρωσης, αποφασίζει αν

πληρούνται ή όχι οι προϋποθέσεις εκπόνησης διπλωματικής εργασίας, με ενδεχόμενη εφαρμογή της παραγράφου 4.7.

- 5.3. Οι φοιτητές καλούνται να συμπληρώσουν τον κύκλο σπουδών τους με μαθήματα-σεμινάρια επιλογής, επιπλέον των υποχρεωτικών. Μέχρι δύο (2) από αυτά μπορούν να προέρχονται από άλλα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών των Τμημάτων που συμβάλλουν στο πρόγραμμα, εφόσον εξυπηρετούνται οι ακαδημαϊκοί στόχοι του φοιτητή, με τη γραπτή έγκριση του Συμβούλου Καθηγητή και του εκάστοτε διδάσκοντα.
- 5.4. Αν ο φοιτητής έχει εξαιρεθεί από κάποια υποχρεωτικά μαθήματα επειδή έχει πάρει ισοδύναμα πριν την εγγραφή του στο Π.Μ.Σ., τότε υποχρεούται να τα αντικαταστήσει με μαθήματα επιλογής, έτσι ώστε να συμπληρώσει τις διδακτικές μονάδες που απαιτούνται για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε.
- 5.5. Κάθε φοιτητής πρέπει να συγγράψει ερευνητική Διπλωματική Εργασία. Για το υ σκοπό αυτό, μετά από την επιτυχή παρακολούθηση των υποχρεωτικών μαθημάτων και με πρόταση του φοιτητή η Ε.Δ.Ε. ορίζει Συμβουλευτική Επιτροπή από τρία μέλη, τουλάχιστον ένα από τα οποία (ο Επιβλέπων Καθηγητής) πρέπει να είναι μέλος ΔΕΠ σε ένα από τα Τμήματα που συμβάλλουν στο Π.Μ.Σ. Η Συμβουλευτική Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την εξέταση και τη βαθμολόγηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.
- 5.6. Η διπλωματική εργασία μπορεί να γραφτεί στην ελληνική ή στην αγγλική γλώσσα.
- 5.7. Η Ε.Δ.Ε. μεριμνά για την εύλογη κατανομή του φόρτου επίβλεψης διπλωματικών εργασιών φοιτητών σε επιβλέποντες καθηγητές. Κάθε μέλος ΔΕΠ που συμβάλλει στο πρόγραμμα υποχρεούται να δέχεται για επίβλεψη διπλωματικής εργασίας ανά περίοδο εγγραφής τουλάχιστον ένα φοιτητή που έχει επιτύχει βαθμολογία πάνω από 7 (επτά) στο μάθημα (ή τα μαθήματα) που διδάσκει στο Π.Μ.Σ.
- 5.8. Ο Επιβλέπων Καθηγητής, σε συνεργασία με τον φοιτητή, προτείνει το θέμα της Διπλωματικής Εργασίας. Το θέμα κατατίθεται στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. για έγκριση από την Ε.Δ.Ε., αναφέροντας τα ονόματα των μελών της Συμβουλευτικής Επιτροπής, τον τίτλο της εργασίας καθώς και μια περίληψη του θέματος και της προτεινόμενης μεθοδολογίας (500 λέξεις). Οι δηλώσεις Διπλωματικών Εργασιών γίνονται δύο φορές το υ χρόνο σε ημερομηνίες που ορίζονται από την Ε.Δ.Ε. και αναφέρονται στο χρονοδιάγραμμα εκπαιδευτικής και διοικητικής λειτουργίας του Π.Μ.Σ.
- 5.9. Με απόφαση της Ε.Δ.Ε. ορίζονται και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του προγράμματος οι δεοντολογικές προδιαγραφές διεξαγωγής πειραματικών διαδικασιών για τις διπλωματικές εργασίες καθώς και όλες οι προδιαγραφές περιεχομένου, έκτασης, διάρθρωσης κλπ. των διπλωματικών εργασιών.
- 5.10. Ως προϋπόθεση για την ορκωμοσία η διπλωματική εργασία πρέπει να παρουσιαστεί στην ημερίδα παρουσιάσεων διπλωματικών εργασιών, η οποία πραγματοποιείται 3 φορές τον χρόνο, την τελευταία μέρα κάθε εξεταστικής περιόδου ή την επόμενη εργάσιμη. Τέσσερις εβδομάδες πριν τις παρουσιάσεις οι φοιτητές παραδίδουν την ολοκληρωμένη εργασία τους

στην Συμβουλευτική Επιτροπή για έγκριση παρουσίασης. Δεν επιτρέπεται παρουσίαση ημιτελών εργασιών ή εργασιών με ουσιώδεις ελλείψεις. Σε περίπτωση έγκρισης κατατίθεται στη γραμματεία, με ευθύνη του Επιβλέποντα Καθηγητή, δήλωση παρουσίασης διπλωματικής υπογεγραμμένη από τη Συμβουλευτική Επιτροπή, μία εβδομάδα πριν από τις παρουσιάσεις. Οι ακριβείς ημερομηνίες αυτής της διαδικασίας ορίζονται από την Ε.Δ.Ε. και αναφέρονται στο χρονοδιάγραμμα της εκπαιδευτικής και διοικητικής λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

- 5.11. Αν μια διπλωματική εργασία δεν εγκριθεί για παρουσίαση, τότε ο φοιτητής πρέπει να καταθέσει, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός μήνα από την ημερομηνία των παρουσιάσεων, αίτηση παράτασης συνοδευόμενη από σχέδιο ολοκλήρωσης της εργασίας σε συνεργασία και με τη γραπτή συγκατάθεση της Συμβουλευτικής Επιτροπής. Στην περίπτωση αυτή η εργασία πρέπει να ολοκληρωθεί και να υποβληθεί για παρουσίαση στην αμέσως επόμενη περίοδο παρουσιάσεων. Σε περίπτωση που μια διπλωματική εργασία δεν εγκριθεί για δεύτερη φορά από τη Συμβουλευτική Επιτροπή τότε η περίπτωση εξετάζεται από την Ε.Δ.Ε. για να διαπιστωθεί αν πληρούνται ή όχι οι προϋποθέσεις ολοκλήρωσης του προγράμματος (οπότε εφαρμόζεται η παράγραφος 4.7).
- 5.12. Μέσα σε διάστημα ενός μήνα από την παρουσίαση της διπλωματικής εργασίας, τα μέλη της Επιτροπής, συλλογικά ή ατομικά, με ευθύνη του Επιβλέποντα Καθηγητή, ενημερώνουν γραπτώς τον φοιτητή, με κοινοποίηση στη γραμματεία, για τις διορθώσεις που απαιτούνται προκειμένου να γίνει δεκτή η εργασία. Αν δεν υποβληθεί σχετική ενημέρωση μέσα στην προθεσμία αυτή τότε θεωρείται ότι η εργασία γίνεται δεκτή ως έχει. Η διόρθωση της διπλωματικής εργασίας ολοκληρώνεται μέσα σε διάστημα δύο μηνών από την κοινοποίηση των παρατηρήσεων των μελών της Συμβουλευτικής Επιτροπής. Στη λήξη του χρονικού αυτού διαστήματος η Συμβουλευτική Επιτροπή γνωμοδοτεί εγγράφως προς την Ε.Δ.Ε. για την έγκριση ή όχι της διορθωμένης εργασίας.
- 5.13. Σε περίπτωση έγκρισης της διορθωμένης διπλωματικής εργασίας, αυτή βαθμολογείται από τη Συμβουλευτική Επιτροπή στην κλίμακα «καλώς», «λίαν καλώς», «άριστα». Αν η έγκριση δεν είναι ομόφωνη από τη Συμβουλευτική Επιτροπή τότε η Ε.Δ.Ε. εξετάζει την περίπτωση και αποφασίζει αν θα εγκριθεί κατά πλειοψηφία (με βαθμό «καλώς») ή όχι. Σε περίπτωση απόρριψης της διπλωματικής εργασίας η περίπτωση εξετάζεται από την Ε.Δ.Ε. για να διαπιστωθεί αν πληρούνται ή όχι οι προϋποθέσεις ολοκλήρωσης του προγράμματος (οπότε εφαρμόζεται η παράγραφος 4.7).
- 5.14. Μετά από την παρουσίαση και τη διόρθωση της διπλωματικής εργασίας και με γραπτή έγκριση της Συμβουλευτικής Επιτροπής του ο φοιτητής καταθέτει δύο (2) έντυπα και δύο (2) ηλεκτρονικά αντίγραφα (CD) στη Γραμματεία του Μ.Ι.Θ.Ε. Το εξώφυλλο της διπλωματικής εργασίας και η σελίδα υπογραφών ακολουθούν το μορφότυπο του Π.Μ.Σ. που διατίθεται σε ηλεκτρονική μορφή από την ιστοσελίδα του προγράμματος.
- 5.15. Όλες οι διπλωματικές εργασίες αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. στο διαδίκτυο με διατήρηση πνευματικών δικαιωμάτων δημιουργού (άδεια χρήσης τύπου Creative

Commons Attribution 4.0 International, CC-BY 4.0). Κάθε φοιτητής με την εγγραφή του στο πρόγραμμα αποδέχεται την ανάρτηση της τελικής διπλωματικής του εργασίας στο διαδίκτυο με αυτούς τους όρους.

5.16. Μετά από την κατάθεση της οριστικής διπλωματικής εργασίας, υπογεγραμμένης από τη Συμβουλευτική Επιτροπή, υποβάλλεται αίτηση ορκωμοσίας σε ημερομηνία που ορίζεται από την Ε.Δ.Ε. Υπάρχει μία περίοδος ορκωμοσίας κάθε ακαδημαϊκό έτος: Περίοδος Νοεμβρίου.

5.17. Οι προϋποθέσεις αυτές πρέπει να συμπληρωθούν μέσα σε έξι εξάμηνα φοίτησης, για φοιτητές πλήρους φοίτησης, ή μέσα σε δέκα εξάμηνα φοίτησης, για φοιτητές μερικής φοίτησης. Σε περίπτωση αδυναμίας ολοκλήρωσης των σπουδών μέσα στο προβλεπόμενο διάστημα χορηγείται πιστοποιητικό παρακολούθησης μαθημάτων με αναλυτική βαθμολογία και λήγει αυτοδικαίως η φοίτηση στο Π.Μ.Σ. Για φοιτητές πλήρους φοίτησης, εφόσον η Συμβουλευτική Επιτροπή διαπιστώνει πρόοδο εργασιών και επικείμενη επιτυχή ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας, μπορεί να υποβληθεί κατ' εξαίρεση αιτιολογημένο και τεκμηριωμένο αίτημα παράτασης σπουδών προς την Ε.Δ.Ε. με γραπτή γνωμοδότηση της Συμβουλευτικής Επιτροπής και χρονοδιάγραμμα εργασιών. Η παράταση δεν μπορεί να ξεπεράσει τα δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα. Δεν επιτρέπεται παράταση χρόνου σπουδών για φοιτητές μερικής φοίτησης.

5.18. Τα μαθήματα του ΠΜΣ αντιστοιχούν σε 120 πιστωτικές μονάδες (ECTS - European Credit Transfer System). Αναλυτικά:

Διπλωματική εργασία	30 μονάδες
Υποχρεωτικά μαθήματα	42 μονάδες (7 μαθήματα × 6 μονάδες το καθένα)
Επιλογής μαθήματα	48 μονάδες (8 μαθήματα × 6 μονάδες το καθένα)

6. Χρονοδιάγραμμα και διαδικασίες

6.1. Η διάρκεια φοίτησης πλήρους απασχόλησης είναι 4–6 ακαδημαϊκά εξάμηνα. Στην περίπτωση αυτή επιτρέπεται να δηλώνονται μέχρι πέντε μαθήματα ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο.

6.2. Φοιτητές που εργάζονται τουλάχιστον 20 ώρες την εβδομάδα μπορούν να κάνουν αιτιολογημένη αίτηση για ένταξη σε καθεστώς φοίτησης μερικής απασχόλησης. Στην περίπτωση αυτή η διάρκεια φοίτησης είναι 8–10 ακαδημαϊκά εξάμηνα και επιτρέπεται να δηλώνονται μέχρι τρία μαθήματα ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο.

6.3. Κάθε επίσημη επικοινωνία μεταξύ φοιτητών, γραμματείας, Συμβούλου Καθηγητή και Συμβουλευτικής Επιτροπής διενεργείται ηλεκτρονικά και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του φακέλου του φοιτητή.

- 6.4. Οι φοιτητές είναι υπεύθυνοι για την τήρηση των προθεσμιών που τους αφορούν, για την έγκαιρη υποβολή αιτήσεων, δηλώσεων κλπ., και για την έγκαιρη συγκέντρωση των απαιτούμενων εγκρίσεων και δικαιολογητικών.
- 6.5. Οι φοιτητές εκλέγουν έναν εκπρόσωπο για κάθε έτος εισαγωγής, ο οποίος παρουσιάζει στην Ε.Δ.Ε. συλλογικά αιτήματα των φοιτητών, μετά από σχετική αίτησή τους, όποτε αυτά προκύπτουν και εφόσον συμπεριλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη. Επίσης ο εκπρόσωπος παρίσταται στις συνεδριάσεις της Ε.Δ.Ε. για να εκφράζει τη συλλογική άποψη των φοιτητών σε ζητήματα φοίτησης.
- 6.6. Τα μέλη των συμβουλευτικών επιτροπών είναι υπεύθυνα για την υποστήριξη και την παροχή συστάσεων και υποδείξεων, εγγράφως, επί των σχεδίων διπλωματικής εργασίας που κατατίθενται πριν από την παρουσίαση και επί του πλήρους κειμένου που υποβάλλεται μετά από την παρουσίαση της εργασίας. Οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να εκτελούν τις υποδεικνυόμενες διορθώσεις μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες.
- 6.7. Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ φοιτητών και μελών της Συμβουλευτικής Επιτροπής, ο φοιτητής απευθύνεται στον Σύμβουλο Καθηγητή, ο οποίος γνωματεύει σχετικά και συντάσσει σχετικό υπόμνημα προς την Ε.Δ.Ε. Σε περίπτωση διαφωνίας με τον Σύμβουλο Καθηγητή, ο φοιτητής απευθύνεται εγγράφως στην Ε.Δ.Ε. για την επίλυση του ζητήματος. Η Ε.Δ.Ε. οφείλει να συνεδριάσει και να εξετάσει το ζήτημα μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα και να εκδώσει γραπτή αιτιολογημένη απόφαση.
- 6.8. Η λογοκλοπή αποτελεί σημαντικό ακαδημαϊκό παράπτωμα και δεν γίνεται ανεκτή σε καμία πτυχή του Π.Μ.Σ. Φοιτητής που αντιγράφει στις εξετάσεις ή που υποβάλλει εργασία με ελλιπή τεκμηρίωση ή προερχόμενη από μη αναφερόμενες πηγές απορρίπτεται αυτομάτως από το μάθημα, ενώ σε περιπτώσεις ιδιαίτερης σοβαρότητας ή επανειλημμένου παραπτώματος η υπόθεση παραπέμπεται στην Ε.Δ.Ε.
- 6.9. Η Ε.Δ.Ε. είναι αρμόδια για την επίλυση κάθε ζητήματος διοίκησης, διδασκαλίας και φοίτησης του Π.Μ.Σ., για τη συμμετοχή διδασκόντων στο πρόγραμμα, για την αξιολόγηση των μαθημάτων, για τη συνέχιση και ολοκλήρωση ή όχι των σπουδών των φοιτητών, καθώς και για την εξέταση περιπτώσεων λογοκλοπής και πειθαρχικών παραπτωμάτων, οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν σε διαγραφή του φοιτητή από το Π.Μ.Σ. με απόφαση της Ε.Δ.Ε.

7. Αξιολόγηση του προγράμματος

- 7.1. Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου που συντελείται στο πρόγραμμα αξιολογείται διαρκώς. Στο τέλος κάθε μαθήματος οι φοιτητές ενθαρρύνονται να απαντήσουν ανώνυμα σε ερωτήσεις που στοχεύουν στην αξιολόγηση του περιεχόμενου του μαθήματος και της μεταδοτικότητας και εν γένει διδακτικής παρουσίας των καθηγητών. Τα ερωτηματολόγια

αυτά συλλέγει και επεξεργάζεται η γραμματεία του προγράμματος. Η Ε.Δ.Ε., μετά από μελέτη των αποτελεσμάτων, συζητά εποικοδομητικά με τους διδάσκοντες τα σημαντικότερα προβλήματα που εντοπίστηκαν και αναζητά τη λύση τους.

7.2. Επί πλέον, ανά τακτά χρονικά διαστήματα το Π.Μ.Σ. αξιολογείται από εξωτερικούς κριτές οι οποίοι συζητούν με εκπροσώπους των διδασκόντων και των φοιτητών, εξετάζουν τη σχεδίαση και εκτέλεση του προγράμματος σπουδών καθώς και τις ερευνητικές και άλλες δραστηριότητες που διενεργούνται στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. Οι εξωτερικοί κριτές συντάσσουν έκθεση με τις παρατηρήσεις τους και προτάσεις για τη βελτίωση του προγράμματος.

8. Κόστος και οικονομική υποστήριξη

8.1. Το κόστος παρακολούθησης του Π.Μ.Σ. «Γνωσιακή Επιστήμη» ανέρχεται σε 1.000 ευρώ ετησίως, για 2 έτη. Για φοιτητές μερικής φοίτησης, τα δίδακτρα καταβάλλονται καταμεμημένα κατ' αναλογία στο διπλάσιο χρονικό διάστημα, δηλαδή 500 ευρώ ετησίως, για 4 έτη.

8.2. Η καταβολή των διδάκτρων γίνεται ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο, με την εγγραφή στα μαθήματα του εξαμήνου.

8.3. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις τεκμηριωμένης οικονομικής δυσχέρειας, μετά από έγκαιρη και αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή, η Ε.Δ.Ε. μπορεί να εγκρίνει μικρή παράταση (που δεν μπορεί να υπερβαίνει τη λήξη της διδακτικής περιόδου του εξαμήνου) στην αποπληρωμή μέρους των διδάκτρων (όχι περισσότερο από 50% του ποσού που αναλογεί στο συγκεκριμένο εξάμηνο). Δεν επιτρέπεται συμμετοχή σε εξετάσεις ή κατάθεση βαθμολογίας χωρίς να έχουν προηγουμένως εξοφληθεί τα δίδακτρα του εξαμήνου.

8.4. Κάθε ακαδημαϊκό έτος η Ε.Δ.Ε. αποφασίζει, ανάλογα με την οικονομική δυνατότητα του Π.Μ.Σ., για τη χορήγηση, τα κριτήρια και τον αριθμό των υποτροφιών που θα χορηγούνται με τη μορφή της μερικής ή πλήρους απαλλαγής από τα δίδακτρα.

Προβλέπεται ένας μικρός αριθμός υποτροφιών, συγκεκριμένα:

(α) Χορηγούνται μέχρι δύο υποτροφίες από το Π.Μ.Σ. σε φοιτητές πλήρους φοίτησης του πρώτου έτους σπουδών με τη μορφή απαλλαγής διδάκτρων, με βάση την επίδοση στις εισαγωγικές εξετάσεις του Π.Μ.Σ. και τη συνέντευξη.

(β) Χορηγούνται μέχρι δύο υποτροφίες από το Π.Μ.Σ. σε φοιτητές πλήρους φοίτησης του δεύτερου έτους σπουδών με τη μορφή απαλλαγής διδάκτρων, με βάση την ακαδημαϊκή επίδοση κατά το πρώτο έτος του Π.Μ.Σ. Για τον υπολογισμό της επίδοσης το άθροισμα των βαθμών στα δέκα μαθήματα του πρώτου έτους (ή όσων υπάρχουν, αν είναι λιγότερα) διαιρείται δια του δέκα. Για τη χορήγηση υποτροφίας δεν λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό η εξεταστική περίοδος Σεπτεμβρίου.

8.5. Υπάρχει η δυνατότητα απαλλαγής διδασκόντων:

- (α) σε έναν ή δύο φοιτητές για εργασία στο Εργαστήριο Γνωσιακής Επιστήμης, και
- (β) σε έναν ή δύο φοιτητές για εργασία ως βοηθός διδασκαλίας ή έρευνας.

8.6. Τέλος υπάρχει η δυνατότητα πληρωμής έξι φοιτητών (τριών από το Α έτος και τριών από το Β έτος) για επιτηρήσεις στις εξεταστικές περιόδους.

8.7. Οι φοιτητές που ενδιαφέρονται και οι οποίοι δεν έχουν μηνιαίο εισόδημα από άλλο φορέα (δημόσιο ή ιδιωτικό) υποβάλλουν αιτήσεις στη Γραμματεία για τις παραπάνω θέσεις στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους μετά από σχετική πρόσκληση της Ε.Δ.Ε.

8.8. Δίδακτρα δεν επιστρέφονται σε καμία περίπτωση.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2015-2016

Ακολουθεί το πρόγραμμα μαθημάτων για το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016. Τα περισσότερα μαθήματα γίνονται στα κτίρια του Τμήματος Μ.Ι.Θ.Ε., κυρίως απογεύματα. Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένα μαθήματα τα οποία διεξάγονται στα κτίρια του Τμήματος Πληροφορικής ή της Φιλοσοφικής Σχολής ή στο Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών.

Υποχρεωτικά Μαθήματα

<i>Μάθημα</i>	<i>Διδάσκων/-ουσα</i>	<i>Εξάμηνο</i>
Γλωσσολογία	Σπυριδούλα Βαρλοκώστα	B
Γνωστική ψυχολογία	Ελένη Ζιώρη	A
Γνωσιακή επιστήμη	Αθανάσιος Πρωτόπαπας	A
Φιλοσοφία του νου	Δρακούλης Νικολινάκος	B
Νευροεπιστήμες	Ειρήνη Σκαλιόρα	A
Νοήμονα συστήματα	Γεώργιος Γιαννακόπουλος	A
Στατιστική I	Πέτρος Ρούσσος	A

Μαθήματα Επιλογής

<i>Μάθημα</i>	<i>Διδάσκων/-ουσα</i>	<i>Εξάμηνο</i>
Υπολογιστική γλωσσολογία	Χριστίνα Αλεξανδρή	Γ
Νευρογλωσσολογία	Σπυριδούλα Βαρλοκώστα	Γ
Γλωσσική κατάκτηση	Σπυριδούλα Βαρλοκώστα	Δ
Πολυαισθητηριακή αντίληψη	Αργυρώ Βατάκη	Γ
Αντίληψη χρόνου	Αργυρώ Βατάκη	Δ
Μεθοδολογία πειραματικής ψυχολογίας	Αργυρώ Βατάκη	B
Νόηση μη ανθρώπινων οργανισμών	Αργυρώ Βατάκη	Δ
Μηχανική μάθηση	Σέργιος Θεοδωρίδης	Δ
Συγκίνηση και νόηση	Αικατερίνη Λιγκοβανλή	B
Αρχές τεχνολογίας γνώσεων	Ιζαμπώ Καράλη	B
Αντίληψη	Κωνσταντίνος Μουτούσης	B
Γνωσιακή νευροεπιστήμη	Κωνσταντίνος Μουτούσης	Γ
Εισαγωγή στο MATLAB	Κωνσταντίνος Μουτούσης	Δ
Φιλοσοφία της αντίληψης	Δρακούλης Νικολινάκος	Γ
Συνείδηση	Δρακούλης Νικολινάκος	Δ
Γλωσσικές λειτουργίες: Εγκέφαλος και συμπεριφορά	Ελένη Ορφανίδου	Δ
Γνωσιακή γλωσσολογία	Ελένη Παναρέτου	Γ
Αντίληψη προφορικών και γραπτών λέξεων	Αθανάσιος Πρωτόπαπας	Δ
Εργαστήριο γνωσιακών μοντέλων	Αθανάσιος Πρωτόπαπας	Γ
Εργαστήριο γνωσιακών μοντέλων II	Αθανάσιος Πρωτόπαπας	Δ
Μάθηση, μνήμη, ευπλαστότητα	Αθανάσιος Πρωτόπαπας	B
Στατιστική II	Πέτρος Ρούσσος	Δ
Νευροβιολογία νόησης και συμπεριφοράς	Ειρήνη Σκαλιόρα	Δ
Λειτουργική μαγνητική τομογραφία	Νικόλαος Σμυρνής	Γ
Καταγραφή οφθαλμοκινήσεων	Νικόλαος Σμυρνής	B
Θεωρία σύνταξης	Βασίλειος Σπυρόπουλος	Γ
Προηγμένη τεχνητή νοημοσύνη	Παναγιώτης Σταματόπουλος	Γ
Προσαρμοστική νοημοσύνη	Ελπίδα Τζαφέστα	Γ
Πολύπλοκα κοινωνικά συστήματα	Ελπίδα Τζαφέστα	Γ

Υπάρχει η δυνατότητα να προστεθούν νέα μαθήματα επιλογής ή διεπιστημονικά σεμινάρια, στα οποία θα συμμετέχουν πέρα του ενός μέλη ΔΕΠ, μετά από έγκριση της Ε.Δ.Ε., ώστε να εξασφαλίζεται η αναγκαία ευελιξία του Προγράμματος Σπουδών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ-ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Από τα τμήματα που οργανώνουν το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Γνωσιακή Επιστήμη» τα εξής μέλη ΔΕΠ διδάσκουν και συμβάλλουν στο πρόγραμμα.

Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης

Μουτούσης Κωνσταντίνος, Αναπληρωτής Καθηγητής

Νικολινάκος Δρακούλης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Πρωτόπαπας Αθανάσιος, Αναπληρωτής Καθηγητής

Τζαφέστα Ελπίδα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών

Καράλη Ιζαμπώ, Επίκουρη Καθηγήτρια

Θεοδωρίδης Σέργιος, Καθηγητής

Σταματόπουλος Παναγιώτης, Επίκουρος Καθηγητής

Τμήμα Ψυχολογίας

Ρούσσος Πέτρος, Επίκουρος Καθηγητής

Τμήμα Φιλολογίας

Βαρλοκώστα Σπυριδούλα, Καθηγήτρια

Παναρέτου Ελένη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Σπυρόπουλος Βασίλης, Επίκουρος Καθηγητής

Στο Πρόγραμμα συμμετέχουν και εξωτερικοί συνεργάτες από Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Ινστιτούτα του εσωτερικού και του εξωτερικού.

Βατάκη Αργυρώ, Ερευνήτρια, Ινστιτούτο Γνωσιακής Έρευνας και Τεχνολογίας

Γιαννακόπουλος Γεώργιος, Ερευνητής, ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος»

Ζιώρη Ελένη, Επίκουρη Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Λιγκοβανλή Αικατερίνη, Διδάκτορας Γνωσιακής Επιστήμης, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης

Ορφανίδου Ελένη, Επίκουρη Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Σκαλιόρα Ειρήνη, Εντεταλμένη Ερευνήτρια, Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών Ακαδημίας Αθηνών

Σμυρνής Νικόλαος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Αθηνών